

DET UOVERSTIGELIGE SKILLET I NATTVERDLÆREN

Den moderne ekumenisme produserer særegne avtaler om kirkefelleskap. Kriteriene er selvbestemte og begrunnelsen gitt med henvisning til skjønnsmessige vurderinger om forutgående tilnærming over lengre tid (konversjon) og enighet ”i det sentrale”, ”på tilstrekkelig grunnlag” osv. Ingen vranglære blir tilbakekalt, for de gamle bekjennelser står ved lag, tross antikverte “tankeformer”. Begrunnelsen er typisk for den abstrakte og pragmatiske tenkemåte i gjennompolitiserte organisasjoner. Her befinner vi oss i samhandlingssystem på god avstand fra det bibelske sakral-språk og fremmede for bekjennelse i ordets nytestamentlige mening.

Illustrerende er Den norske kirkes avtaler om prekestol- og nattverdfelleskap med kirker i den reformerte tradisjon. De *unngår Kristi ord (Verba)*, som sier hva gaven er og munnen mottar, og *unngår å si hva partene forkaster*.

Hvor veiskillet går

Et kortsvar lokaliserer veiskillet med to uttrykk: “Den sakramentale handling” (*actio sacramentalis*) og “den sakramentale forening” (*unio sacramentalis*).

Den sakramentale handling iverksetter Kristi befaling – “gjør dette” – og omfatter Kristi konsekrasjonsord, utdelingen og mottagelsen med munnen under tilbedelse av Kristi legeme og blod i sakramentets skikkelser. (FC Ep 7:7, 15, SD 7:14, 35-39) Det er med andre ord Kristi testamentord som innholdsbestemme den sakramentale handling. Denne begrepsbruk ligger under når bekjennesskriftene taler om ”nattverden” og hva den omfatter. Veiskillet går også li spørsmålet om *den sakramentale forening*, det vil si Kristi legemes og blods nærvær i brødets og vinens skikkelser. Uttrykket markerer hva Herrens apostel sier om alterets sakrament, 1 Kor 10:16 – *Velsignelsens kalk som vi uttaler velsignelsesbønnen over, er den ikke samfunn med Kristi blod? Brødet som vi bryter, er det ikke samfunn med Kristi legeme?* (Mt 26:26 par, 1 Kor 11:29) Den sakramentale forening faller sammen med den sakramentale handling.

Det oppstår lett dobbelkommunikasjon når kirker i den reformerte tradisjon taler om ”den sakramentale *union*” og betegner den som ”sann, virkelig og vesentlig”. Men ordbruken sikter ikke til sakramentets skikkelser, men til noe annet – til brød og vin som *ytre tegn* på den *mystiske forening* mellom *Kristus og hans troende kirke*. Lærens utgangspunkt er her (som ellers) ikke Kristi ord, men *den troende kirke*, eller mer persist – den erfarte tro. Derfor må de reformerte bruke tilslørende eller bortforklarende ord om det mysterium som kristne alltid har grunnet på

med takk og tilbedelse: Kirken er Kristi legeme, og vi spiser hva vi er.

De reformertes ”tilnærminger” er verbale *illusjonsnumre*, nok til å fremme kirkepolitiske interesser uten å forkaste de åndeliggjørende bortfortolkningene av Kristi ord. Deres troserklæringer fra reformasjonstiden og senere (misvisende kalt “bekjennelser”) står ved makt. I reformert språkbruk betegner ”den sakramentale union” Kristi legemes og blods *fravær*. Hvordan dette fravær blir tilslørt med unnvikende ordbruk, illustrerer Den norske kirke avtaler med “evangeliske” Leuenberg-kirker, Den anglikanske kirke og Metodistkirken i Norge (*kursiv her*):

1) Leuenberg-konkordien år 1973

Pkt 15: ”I nattverden gir den *oppstandne* Jesus Kristus *seg* i sitt legeme og blod /.../ ved sitt *løftesord med brød og vin*”. Pkt 18: ”I nattverden gir den *oppstandne* Jesus Kristus *seg* i sitt legeme og blod /.../ ved sitt *løftesord med brød og vin*. Således gir han *seg selv* uforbeholdent til alle som *mottar brød og vin*”...

Hvor kommer ”seg” eller ”seg selv” fra? Hvem siktes det til? Ordbruken bortforklarer Kristi ord og tilslører kirkens samfunn med gudmennesket i brødets og vinens skikkelser. Avtalen gjør Kristi *oppstandelse* til hans legemes og blods nærvær. Det strider mot Kristi ord “i den natt da han ble forrådt”. Hvorfor kan man ikke si med Kristi ord hva gaven er, som vi mottar med munnen? Hvorfor gjør ikke Den norske kirkes prester og biskoper sin skyldighet – den ordinasjonsløftet forplikter til: Avvise den falske åndelighet og bekjenne i nytestamentlig mening hva Kristi ord sier?

2) Borgå-avtalen år 1992 (1994 2 utg)

Pkt 32 h: - ”Kristi legeme og blod er virkelig (eng tekst: *truly!*) til stede, blir utdelt og mottatt under brødets og vinens skikkelse *i nattverden* (eukaristien).”

Men ordet ”truly” betyr ikke ”virkelig”(really). En gal oversettelse tilslører hva reformerte *må* unngå, nemlig Kristi likefremme og presise ord om sitt legemes og blods virkelige nærvær i brødets og vinens skikkelser. De *må* tilføye ”i nattverden”, og med stor konsekvens oppfatte menighetens nattverdfeiring i strid med Kristi allmactsord og messens gavestruktur.

Formuleringen dekker tilsynelatende hva *CA 10:1* sier om *realpresensen*, men der med adresse til *Romerkirken*. CA fremholder i sak at vi representerer og formidler læren om Kristi realpresens fra den gamle kirke. Stilt overfor mistanken om medløperi for åndeliggjørende bortforklaringer, avga Filip Melanchton en presisering i Apologien art. 10:1 - ”*at brødet er delaktighet i Herrens legeme*” (1 Kor 10:16). Borgå-avtalen ignorerer presiseringen.

Borgå-avtalens vage ord og unnvikende formuleringer fremtvinger spørsmålet: Er ”realpresens” her forstått som Kristi legemes og blods *lokale* nærvær ”under brødets og vinens skikkelse”? I så fall må troens gjenstand være ”noe” man *forestiller seg inni* brødet og vinen, og

mottas ved siden av eller samtidig med brød og vin. Denne spekulative fluktrute blokkeres med den gamle distribusjonsformel: ”Dette er Jesu *sanne* legeme”, og ”dette er Jesu *sanne* blod”.

Borgå-avtalen innhyller Kristi ord (Verba) med taushet (i likhet med Leuenberg-avtalen). Fra Den norske kirkes side har man tilpasset nattverdlæren til de reformertes teori om Ånden, som gir de troende samfunn med Kristi legeme og blod ”i nattverden”. Nei, Kristus er virksom med sitt skaperord over fremsatt brød og vin. Den Hellige Ånd er *Kristi* Ånd, som skaper og opprettholder troen, og fornyer og helliggjør døpte mennesker ved troen. Og Herrens Nattverd er *Kristi* legemes og blods sakrament (jf Leuenberg pkt 2, 13, 16). Hva Borgå-avtalen tar avstand fra, kan ingen vite, for anglikanernes åndeliggjørende bortforklaringer står ved makt.

Sett “ovenfra” – fra Guds side, gjelder saken *kirkens kjennetegn* (CA 7), som i Herrens Nattverd er evangeliet i sakramentets skikkelser, forvaltet i samsvar med Herrens bud. Sett “nedenfra” – fra menneskers side, gjelder saken kirkens *samfunn* med gudmenneskets Golgata-offer, som her gis til et *pant* på den fullbrakte frelse. Vi mottar med munnen troens sikre trøstegrunn mot døden og dommen. Borgå-avtalen er ingen bekjennelse til Kristi ord om troens gjenstand og frelsens pant, utdelt og mottatt med munnen.

Videre i avtalen: ”Nattverdens påminnelse /.../ er *Kirkens virkekræftige forkynnelse* av Guds mektige gjerninger. Selv om vi er ute av stand til å tilby Gud et verdig offer, forener Kristus oss med *seg selv* idet han ofrer *seg* til Faderen. Dette er det ene, hele, fullkomne og tilstrekkelige offer som han har gitt for oss alle.”

Igjen: Hvor kommer ”seg selv” og ”seg” fra? Er nattverdens under og karakteristikum den mystiske forening mellom Kristus og hans troende kirke? Hva slags ofring er det kirkens nattverdfeiring medvirker til? Hva skulle være den bibelteologiske begrunnelse for denne sammenkobling? Sitatet lyder som en tilpasning til Romerkirkens teorier om ”det eukaristiske offer” (jf n 19 og 27).

3) Nådens fellesskap år 1994 (Rapport. Metodistkirken i Norge og Den norske kirke)

Pkt 26: ”I nattverden bringer Kristus sitt livgivende legeme og blod *gjennom brød og vin* til alle feirende som tar del i måltidet. /.../ *Kristi reelle nærvær* i nattverden kommer til uttrykk *gjennom feiringen som helhet*. /.../ Det er *ved Kristi levende ord og ved Den Hellige Ånds kraft* at brødet og vinen blir *sakramentale tegn på* Kristi legeme og blod.”

”Kristi reelle nærvær” (= spiritualpresens?) forklares med ”feiringen som helhet”. Hvor kommer helhetsidéen fra? (Jf pkt 27 og 29 nedenfor.) - Hva er forholdet mellom ”Kristi reelle nærvær” og Kristi ord om den virkelighet som brødet og vinen er og bringer, og som mottas med munnen? - Ordene om Den Hellige Ånds medvirkning til “Kristi reelle nærvær” underkjenner Kristi allmaktsord. Nattverdets innordning under Den Hellige Ånds gjerning medfører en forvrengning av den nytestamentlige tro og kirke.

Pkt 27: ”I nattverdfeiringen får de troende del i Kristi fullbrakte offer. Dette innebærer at vi i nattverden mottar syndenes forlatelse og alle de øvrige velsignelser som Kristus har brakt oss”...

Et par spørsmål: *Hva* er det presten rekker frem og nattverd gjesten mottar med munnen? - Er ”Kristi fullbrakte offer” en uegentlig talemåte (alloëosis) til erstatning for Kristi ord om sitt legeme og blod?

Pkt 29: - det er ”naturlig å oppfatte *hele handlingen* som et lovprisningsoffer hvor *brød og vin /.../* ved Kristus *bringes til Faderen* i tro og takksigelse. ”Naturlig” er her uttrykk for kvasiteologi (jf helhetsidéen ovf).

I likhet med Leuenberg-avtalen, lar også denne avtale *Kristi oppstandelse* være årsaken til hans legemes og blods nærvær. Et ikke-tema er foreningen av Gud og menneske i Sønnens person (den personale union). Med luftige bortforklaringer av Kristi ord, følger man på reformert vis teorien om en todelt (dualistisk) *virkelighet*, hvor Kristi legeme og blod representerer den oppstandne og opphøyede Kristus ved Faderens høyre, fjernt fra oss (*pars pro toto-logikk*).

Sant nok, den hele Kristus er usynlig til stede og virksom i sin troende kirke (og i sitt skaperverk). Men i likhet med de andre avtalene, blir denne sannhet misbrukt til å omgå Kristi ord om sakramentets art og gave. Det påstås at det er ”Kristus” vi mottar, og Kristus som gir ”seg” - alternativt ”seg selv” - i nattverdfeiringen som helhet. Påstanden strider mot Kristi ord: Med munnen mottar vi Kristi legeme og blod (jf 1 Kor 10:16, 11:27).

Teorien om ”*Kristi* reelle nærvær” var ukjent for den gamle kirke siden aposteltiden. Apostolatets kirke har nok med Kristi skapende testamentord (Verba). De er presise ord om den underfulle mat som nattverd gjestene mottar, spiser og drikker. De mottar det legeme og blod som ble ofret en gang for alle på forbannelsens tre. Det mottar pantet på syndenes forlatelse og det evige liv med den levende Gud.

Kristus sier ikke at de *troende* mottar hans legeme og blod, for eksempel ved ”nattverdfeiring”, men at de som spiser og drikker mottar hans underfulle gave. De blir delaktige i den nye pakt ”i mitt blod”. Denne underfulle realitet stadfester apostlene Johannes og Paulus med advarselen mot falske guder (1 Joh 5:21, 1 Kor 10:14). Vet man ikke av Kristi ord at det er Herrens legeme man spiser og drikker, da oppfyller man ikke det nødvendige, gudgitte vilkår for å delta i kirkens kommunion (1 Kor 11:27f, jf Joh 17:20).

Lek med ord

Dokumentet ”Nådens fellesskap” utmerker seg med velmenende overfladiskhet. Forøvrig er de tre avtalene skåret over samme lest. Reformerte teologer og frafalne lutheranere bedriver lek med ord, når de lar Kristi legeme og blod representere Kristus ”selv”, eller (hele) ”Kristus”. De unngår å begrunne nattverdlæren med Kristi ord. De tyr til prinsipielle betraktninger og til

spekulasjon for å oppnå kirkepolitiske målsettinger. Hvorfor agerer de betydelige kirkemen og herrer over enhetens sakrament?

En pekepinn gir det sentrale anliggende i pietistisk-reformerte tradisjoner: Det gjelder å gi rom for menneskets medvirkning i frelsens tilegnelse, så også i nattverdlæren. Det skjer med en hjelpeteori om Guds *umiddelbare* nådevirkninger i vekkelsens opplevelsesmystikk – her representert med den nattverdfeyrende menighet. Motiveringen er gammelt nytt. Nytt er medspillere under skinn av ”lutheranere” - fra Den norske kirkes side anført av teologer ved Misjons-høgskolen i Stavanger, Det teologiske menighetsfakultet og Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Illusjonsnumrene tåler ikke møtet med Kristi ord (Verba). Kristi likefremme og presise ord markerer det uoverstigelige skillet mellom kvasiteologi og nytestamentlig bekjennelse (homologia): På den ene side den tro som stadfester Kristi ord og har nok med ordenes mening etter sin ordlyd. På den annen side avtaler av privatrettslig og regional karakter, begrunnet i spekulasjoner og fornektende forbehold. Lutheranere av formalitet er fremmede for bekjennelse i nytestamentlig mening (homologein, tærein osv). “En hvitkalket grav”, sa professor Leiv Aalen, og løftet armen oppgitt mot inngangsskiltet til Det teologiske Menighetsfakultet.

Avtalene ble inngått med felles gudstjeneste og kommunion, *som om* kirkepolitiske kompromissprodukt begrunner Guds kirkes enhet, forbrødring og kjærlighet. Kvasiteologi tilslører og bedrar. Skillet består med Kristi ord til Dommens dag (Joh 14:24, 17:20, 1 Kor 16:22, 1 Joh 2:4, 19-25, 4:4-6, 5:2f, 20f).

Testamentforfalskning

Med hensyn til et menneskes testamentord, er testamentforfalskning straffbart. Så sant arvinger fins, skal testamentordene følges. Slik er det i den borgerlige lovgivning, men åpenbart ikke hvor kirker bedriver forbrødring i strid med Kristi testamentord. Apostelens påminnelse er påtrengende aktuell, [Gal 3:15](#) - Når et menneskes testament har oppnådd lovs kraft, er det ingen som kan oppheve det eller gjøre noe tillegg. Herren over enhetens sakrament *forbyr* slike krenkelser (1 Kor 11:17ff). Denne retts-tradisjon var kristenhetens standpunkt inntil introduksjonen av ekumenismens ”åpne” kommunion (KFUM’s verdenskongress, London sommeren 1857).

I nevnte avtaler ble *Kristi* testamentord unngått med ignorans og tilslørende språkbruk, eksempelvis med ord om ”Kristi reelle nærvær” og ”kirkens virkekräftige forkynnelse” forent med Kristi frembæring av ”seg selv i det han ofrer seg til Faderen”. Med overtro på menneskers enhetsskapende evner ble kirkefellesskap opprettet ”på tilstrekkelig grunnlag”. Resultat: Kirkefellesskap med rom for vrang lære, i strid med enhetens Herre over enhetens sakrament.

Den apostoliske kirke kjennes på bekjennelsen til den rett utlagte Skrift, gitt kirken i og med apostelordets lære. Hun stadfester Kristi ord og holder fast ved dem i deres likefremme og

presise mening: ”Kristi legeme og blod er sant og *vesensmessig til stede*, blir *utdelt og mottatt* med brødet og vinen” (FC SD 7:14). Kristi ord utlegger den nye pakts måltid i lys av Sinai-pakten og påskemåltidet i den gamle pakt. Konkordiebokens bekjennelser stadfester hva Kristi ord sier, og har sin ekumeniske gyldighet i dem. De bekjenner hverken menneskers ”grunnsyn” eller ”mellomstandpunkt”, for den trofaste sakramentforvaltning utelukker testamentforfalskning.

Med kirkens bekjennelse representerer vi den gamle kirke i skriftbunden tradisjon. Vi istemmer hva Herrens testamentord sier, og forvalter Kristi legemes og blods sakrament slik ordene sier like fram. Kristus er ikke bare “nærværende”, men virksom med sitt ord over fremsatt brød og vin. Han skaper av ingenting den virkelighet som ordene sier at brødet og vinen er. Vi bekjenner Kristus ”kommet i kjød”, og istemmer og bekjenner Kristi ord: “Dette **er** mitt legeme” osv.

Kirkefellesskap på Guds vilkår

Kristi kirke på jord *er* Kristi legeme som hun *mottar*. Hvordan denne ”mystiske forening” er mulig, hører til de ting som Gud skjuler for oss. Årsaken til kirkens samfunn “i Kristus” er ikke mottagelsen av sakramentet, men Guds Golgata-offer. Det slaktede Guds Lam er kirkens fellesgode, som på jorden blir utdelt i nattverdens sakrament. I 1 Kor 10:16f må vekten ligge på v 16, for billedbruken i v 17 beskriver den underfulle virkelighet.

For Zwingli var nattverden et *tegn* på trossamfunn og et *middel* til kristen forbrødring (jf partenes nattverd-feiring under Borgå-samtalene). I oppgjøret med Zwingli framstod Luther som representant for de oldkirkelige fedre. For dem var nattverdfellesskap *mallet*, når man søkte enighet gjennom læresamtaler. I sentrum for wittenberg-teologenes læreoppbyggjør stod ikke nattverdens samfunnskarakter, men kirkesplittende reservasjoner og bortforklainger av Kristi ord. Enhetens Herre er kjærlighetens kirkesubjekt. Kjærligheten – agape - “har sin glede i sannheten”, 1 Kor 13:7. Utelukket er fornektelser, og dermed kirkefellesskap med heretikere.

Det uoverstigelige skillet består med Kristi ord. Vi bekjenner ikke antikverte tankeformer. Troen bekjenner den rett utlagte Skrift, gitt kirken i og med apostelordets lære. Troen holder fast ved Kristi ord fra Faderen, og tar vare på dem på nytestamentlig vis. Utelukket er åndeliggjørende bortforklaringer og tilslørende språkbruk. I kraft av apostelordets lære fra Skriftens Herre – og ikke av noen annen grunn, er Konkordiebokens bekjennelser ekumenisk gyldige og rettskraftige læreavgjørelser. Joh 7:16 – *Min lære er ikke min, men hans som har sendt meg.*

Fra bekjennelsesskriftene:

Om den sakramentale forening: ”Om Herrens Nattverd lærer de at Kristi legeme og blod virkelig er nærværende i nattverden og *blir utdelt og mottatt* der. Derfor blir også den motsatte lære forkastet” (CA 10. TT. Kursiv her).

Apologien til CA 10 presiserer med front mot Zwingli og spiritualistene: ”Kristi legeme og blod er i sannhet og vesensmessig nærværende og blir utdelt til dem som mottar sakramentet, sammen med de ting som ses - brødet og vinen”, Apol 10:1 (e sv overs). Se FC Ep 7:6-8, 15, SD 7:14, 35-39. SK Dåpen 18, Apol 13:5.

FC SD 7:48: På Abrahams vis skal ”også vi enfoldig tro vår Skapers og Gjenløseres tydelige, sikre, klare og alvorlige ord og befaling /.../ uten noen tvil eller disputering om hvorvidt det er mulig eller passer for vår fornuft. For denne Herre /.../ er selv den uendelige visdom og sannhet, og kan helt sikkert sette i verk og fullende alt det han lover”.

SK Nattverden, 31-32: Hele den tredje trosartikkel ”er innfattet i dette sakrament og tilbudt oss gjennom Ordet”. Derfor spør Luther: ”Hvorfor skulle vi gå med på at en slik skatt ble revet ut av sakramentet?”

Om å forsynde seg mot Kristi legeme og blod, FC SD 7:60.

Realpresensen støtter rettferdiggjørelsen ved tro alene, SK Nattverden, 19-27. **SK Nattverden, 68:** Sakramentet ”er en helsebringende, trøstefull medisin, som hjelper deg og gir deg livet til både sjel og legeme. Er sjelen frelst, er også legemet hjulpet.” Se

Om det sakramentale måltid: FC Ep 7:41-42, 64, SD 7:61-63, 66, 84. **Luthers forklaring, LK:** ”Hva er Alterets Sakrament? Det er vår Herre Jesu Kristi sanne legeme og blod under brødet og vinen, innstiftet av Kristus selv for oss kristne for at vi skal ete og drikke det.”

Om sakramenttilbedelsen, FC SD 7:126: Vi tilber ikke sakramentets skikkelser – brød og vin, men *Jesus Kristus, sann Gud og sant menneske*, ”slik han sant og vesensmessig er nærværende i nattverden. I nattverdens sanne bruk skal han tilbes i ånd og sannhet, slik han også tilbes på alle andre steder, særlig der hans menighet er samlet”.

Om kirkefelleskap: Det er to grunner til å unngå kirkefelleskap med rom for reservasjoner mot Kristi ord: (1) Guds ord *taler sannhet i alle lærestykker* og kan ikke feile, SK Dåpen, 57. Og (2) Kristi ord er *skapende, virksomme ord* i kraft av den første nattverd, da han innstiftet den nye pakts måltid, FC SD 7:74-75.

Om prestenes kall som forvaltere av Herrens Nattverd, Apol 7/8, 28 (e sv overs): - ”på grunn av menighetens kall, handler de på Kristi vegne, og ikke på egne vegne, slik Kristus vitner om det (Lk 10:16): ”Den som hører dere, hører meg.” Når de rekker fram Kristi ord og sakramenter, gjør de det på Kristi vegne og i Kristi sted (*Christi vice et loco*). Det lærer dette Kristi ord oss, for at vi ikke skal støte oss på tjenerens uverdighet.”

CA 24, 36: ”Krysostomos sier at presten hver dag står ved alteret og innbyr noen til sakramentet og avviser andre.”

Om den sakramentale handling: Kristi befaling ”gjør dette” omfatter hele handlingen, som må skje ”samlet, udelt, uendret”, FC SD 7:84.

LK, Alterets Sakrament: ”Å spise og drikke gjør det visselig ikke, men de ord som står der” osv. FC SD 7:20. 78 (obs ”når”). Det er ikke noe sakrament hvor man ikke overholder den innstiftede nattverdhandling, samme 83.

Under nattverden er også DHÅ – Kristi Ånd – nærværende og virksom i kirkens samfunn, FC SD 7:11.

Om ihukommelsen: CA 24:30-32 (e sv overs frå latinsk tekst. Kursiv her): Å ihukomme Kristus er ”å komme hans velgjerninger i hu og vite for visst at de virkelig blir gitt til oss. Og det er ikke nok å ha de ytre hendelser i minnet, for dem kan også jøder og ugudelige huske”.

Anamnesens forutsetning er Guds ords kunnskap om nattverdens innhold og bruk, Apol 24:1 (lat tekst). Samme 24:70-72 (e sv overs. Kursiv her): Liksom Guds Ord er gitt for å oppvekke tro ved det som vi hører, så er sakramentet innstiftet for å drive hjertet til tro ved det

som øynene ser. Med Ord og Sakrament som midler, virker DHÅ ”ihukommelsen av Kristus /.../ av Kristi velgjerninger, som mottas med tro for å bli levendegjort ved dem”.

SD 7:44 - Kristi legemes og blods sakrament ”skal brukes med stor ydmykhet og lydighet inntil verdens ende, og være en stadig ihukommelse av hans bitre lidelse og død og alle hans velgjerninger, en forsegling av den nye pakt, en trøst for alle bedrøvede hjerter, og et vedvarende bånd og en forening mellom de kristne selv og mellom dem og deres hode, Kristus. (Ep 7:29)

Føler vi ingen lyst til Sakramentet, bør vi i det minste tro Skriftens ord, som kjenner vår nød bedre enn vi selv gjør, SK Nattverden, 76-79 (39-87)

Om nattverdfrekvens: Ordene ”for dere” oppmuntrer og driver kristne til å komme sammen ofte til Ordets og Sakramentets gudstjeneste. I disse ord ligger all vår verdighet og frimodighet for Gud. SK Nattverden, 64-66 (39-87).

E-post: kaare.svebak@gmail.com